

REIHARD MESSNER – REINER KACZYNSKI, *SAKRAMENTLICHE FEIERN II/2. Gottesdienst der Kirche, Handbuch der Liturgiewissenschaft*, svezak 7/2, Verlag Friedrich Pustet, Regensburg str. 375.

U ovom svesku obrađena su dva sakramenta Crkve, *sakrament pomirbe* i *sakrament bolesničkog pomazanja*. Najveći dio knjige posvećen je upravo sakramentu pomirenja ili pokore (str. 1–240). Obradio ga je Reinhard Meßner. Drugi dio knjige posvećen je sakramentu bolesničkog pomazanja (str. 240–343) a obradio ga je Rainer Kaczynski.

Prvi dio knjige odnosno sakrament pomirenja obrađen je vrlo opsežno. Počinje opisom pokorničkog bogoslužja u Svetom pismu Staroga zavjeta (taj je dio obradio Robert Oberforcher). Taj je dio osobito vrijedan, jer malo koji udžbenik te vrste posvećuje toliko pozornosti starozavjetnoj liturgiji pokore kao ovaj (40 stranica). Opisuje pokornička slavlja i u svijetu izvan Biblije i u esenskim sredinama u Kumranu i drugdje u Palestini (str. 42–45). Ovome je nadodao i prikaz pokorničkog bogoslužja u rabinskom Židovstvu (str. 45–54).

Vrlo temeljito obrađena je pokornička misao u Novome zavjetu i u Staroj Crkvi pa onda povijest pokorničkog bogoslužja od drevnih vremena kršćanstva pa sve do II vatikanskog sabora. Osobita pozornost pri tom posvećena je izlaganju pokorničkog bogoslužja u trima prijelomnim povijesnim etapama: stara Crkva (2–3. stoljeće), vrijeme reformacije (16. stoljeće) i vrijeme Drugog vatikanskog sabora (1962. godine i poslije toga). Izlaganja su kratka, sržna, kako to priliči školskim učilima.

Na sličan način obrađen je i sakrament bolesničkog pomazanja: bolest i bolesnici u Svetom pismu Staroga zavjeta (249–251), ophođenje s bolesnicima u Novome zavjetu (251–253), bolesničko pomazanje kroz povijest kršćanstva (258–342). I tu su važna tri prijelomna razdoblja: stara Crkva (2–3 st.), vrijeme reformacije i tridentskog sabora (16. i 17. stoljeće) te vrijeme Drugoga vatikanskog sabora.

Knjiga je namijenjena prije svega studentima teologije, ali će isto tako dobro koristiti i svima koje zanimaju teologija i povijest tih sakramenata. *Objavljena je u značajnom nizu »Gottesdienst der Kirche« čije smo objavljene sveske već prikazali u prijašnjim brojevima Bogoslovske smotre*. Knjiga ima osobitu vrijednost u tome što donosi izobilnu suvremenu literaturu kod svakog poglavlja i kod svakog važnijeg odsjeka. Student stoga može pomoću naznačene literature prosljediti studij naznačene materije. Smatramo da bi knjigu trebali imati u svojoj knjižnici svi koji mogu čitati njemačkim jezikom napisana djela.

Adalbert Rebić

NUOVO DIZIONARIO DI TEOLOGIA MORALE, ur. Francesco Compagnoni, Giannino Piana i Salvatore Privitera, 2. izd., Edizioni Paoline 1992, str. 1526 (uz dodatnih pedesetak stranica uvodnih napomena, popisa autora, tema i kazala).